

„Készítsétek az Úrnak útját...” Ma nekünk szól az üzenet. Mi is várjuk az áldott este kiteljesedését, s úgy érezzük, hogy a karácsonyfa fénye mellett minden boldogság gyermekeink szívébe költözött. Érezzük-e, hogy milyen nagy szükségünk van erre? Hiszünk-e abban a karácsonyban, mely örömet, mosolyt tiszta szívet ad nekünk, gyermekeinknek, minden embertársunknak? Úgy-e nem jöhet ez magától? Az Úrnak útját, a szeretet diadalát elő kell készíteni. Mindenkinek hozzá kell járulnia ehhez. Azzal, amit saját lelki világommal kell megtennem. Szívem hideg volt. Most teljen meg Istenhez való ragaszkodással, embertársaim iránti forró szeretettel. Az, aki az elkövetett sértést akarja megtorolni, nem különb, mint az, aki megbántotta őt. Aki nem szereti a békességet, saját vesztébe rohan. Nézzétek azt a borzongató veszedelmet, mely jövőnket, az emberiség jövőjét fenyegeti. A készülődés, a várakozás, a nagy változás bennünk kell megtörténjen. A szívek hidegsége kell felolvadjon, az egymás sorsa iránti közömbösség kell megváltozzon. Öszintébbnek és igazabbnak kell lennie a lélek oltárán való áldozatnak.

Az első boldogító hír elhangzott: Az Úr közel. Készüljétek, egyengessétek az Ő ösvényét. Isten országa közeleg felétek, hogy szívetekbe békét, szeretetet hozzon. Egy a szükséges dolog, hogy nyissatok ajtót neki sietve. Inkább ma, mint holnap, inkább most, mint később. Nem lehet többé habozni, a régi életet tovább folytatni. Isten országa közel van, nyisd meg szívedet előtte. Bánd meg tévelygő életedet, kételkedésedet, s indulj el a lélekben gazdagabb világ felé vezető úton. Valami olyannak kell történnie, mint a betlehemi pásztorokkal, kiket álmukból ébresztett fel a nagy hír: „született néktek ma a Megtartó” (Lk 2, 11), vagy mint a napkeleti bölcsekkel; menj el lásd meg a bölcsőt, melyhez a csillag vezet, mert ott minden népnek öröme vár reád.

Nem lehetsz nyugodt addig, míg lelked tiszta érzéseivel nem készülsz, míg el nem indulsz, hogy utat készíts, helyet csinálj neki a szívedben. A szeretet tanítója, a békesség fejedelme közeleg, hozzád is eljön. S neked oly nagy szükség van rá, hogy karácsonykor megérkezz a békesség és szeretet prófétájának fogadására, s boldogan zengjed: eljött, megérkezett.

„Készítsétek az Úrnak útját” — s aztán jertek: „Lobogjon szívünk tiszta fényvel, / S induljunk el győztes reménnyel, / Ohozzá, aki vár ránk!” / (Lovász R.)
Amen.

KOVÁCS ISTVÁN

RENDAHAGYÓ ADVENT

1Thess 3, 12; 4, 3/a

Mindennapi életünk számos példája igazolja, mennyivel könnyebb elhibázni, elrontani valamit, mint — később — helyrehozni vagy felépíteni. Gondoltál-e már arra, hogy ez a megállapítás lelki életedre is igaz? Ha igen, akkor megérted, hogy emberi életünk egyik nagy ajándéka: az újrakezdés lehetősége. Talán csak akkor érzékeljük és értjük meg ezt igazán, ha képesek vagyunk felmérni, mennyi mindent elhibáztunk, elrontottunk már életünkben. Az adventi időszak épp erre figyelmeztet. Olyan, mint egy bölcső: új lehetőséget kínál. Benne Isten újra időt bocsát rendelkezésünkre: ne ragadjatok gyarló, bűnös szokásaitokba, rázzátok le a megalkuvás, a közömbösség porát, és lépjétek át megújulni kész lélekkel, az újra-

kezdés szándékával a ho napok kapuját! Annyi mindent elhibáztunk, elrontottunk, s most Isten jóvoltából az újkezdés lehetőségei várnak reánk. Ne felejtjük el egy pillanatra sem: az ember legnagyobb vétke nem az elkövetett bűn, az ember igazi vétke, hogy minden pillanatban megtérhet, előlről kezdhet, újkezdhet sokmindent és mégsem teszi (Martin Buber).

A legtöbb keresztény tudja, hogy advent a karácsonyra készülés, a Jézusvárás időszaka. Talán épp ezért rendhagyónak látszik, ha azt állítom: advent nemcsak a Jézusvárás, hanem az embervárás ideje is. A Szentírás határozottan tanúsítja, hogy nekünk egy emberre váró Istenünk van. Olyan Istenünk, aki megtérésünkre vár, arra, hogy újkezdjük, előlről kezdjük, amit elhibáztunk. Úgy is mondhatjuk ezt, hogy Isten itt van — bennünk és körülünk —, s zajló életünk útjain és tercin váratlanul elénk toppan, s nekünk szegzi örök számonkérő kérdését: hol vagy Ádám, hol vagy Éva? Hol vagy ember?

Olvastam, hogy valahol börtönbe zártak egy rabbit. Kihallgatása előtt felkereste zárkájában a parancsnok. A rabbit imádságba merülve találta. Aztán beszélgetni kezdtek vallási kérdésekről is, s közben megkérdezte a Bibliában jártas rabbitól, hogyan kérdezhetné a mindent látó és tudó Isten Ádámától: hol vagy? Azért, — hangzott a válasz —, mert ezt a kérdést Isten minden idők emberének szánta. Hol vagy, hol állsz? Annyi esztendő elmúlt életedből, mit csináltál vele? Betöltötted 46. életévedet és vajon mi lett belőled? Midőn a börtön parancsnoka meghallotta a bölcs rabbi választát és kérdéseit, egyszerre megrendült és remegni kezdett. (Martin Buber.) Számunkra is akkor lenne eredményes az advent, ha ehhez hasonló megrendülést eredményezne! Hol vagy Ádám? Hol vagy, hol állsz ember? Isten nem azért kérdezi ezt tőled, mintha nem tudná, hol bújkálsz előle, hanem azért, mert te nem törödsz vele, nem gondolsz rá, nem is akarsz meghallani számonkérő kérdését. Pedig O elő akar hívni gyarlóságaid és bűneid, tunyaságod és önelégültséged adventi sötétjéből, hogy a tökéletesség útjára vezessen. Isten akarata ugyanis az, hogy megszentelődjeteK.

Mi, unitáriusok meglehetősen ritán használjuk ezt a szót: szent. Akkor is legfeljebb Istenre vonatkoztatjuk. Emberi lényre történő alkalmazását a legtöbben kerüljük. Közületek is bizonyára többen értetlenkedve kérdezik: hogyan lehet szentté egy ember? És tulajdonképpen, hogyan kell „ezt“ csinálni? Valljuk csak be, hogy ez a kérdés — és a benne megfogalmazódó értetlenkedés — nem egészen őszinte. Aki csak nagy vonalakban is tisztában van az evangéliummal, Jézus tanításával, nagyon is jól tudja, hogyan élhetünk szent, azaz Istennek tetsző, az ő akaratával egyező életet. Arra nézve, hogy mit jelent szentnek lenni — Istennek tetsző életet élni —, Pál apostol okos eligazítást ad: gyarapodjatok a szeretetben és tegyetek minél több jót az emberekkel. Ezzel tökéletesen egybecseng a modern gondolkodású hívő ember meghatározása: szent az ember, aki mindig szeret. Szeretetével fölfedezi másokban is Isten tervét és segít neki annak megvalósításában (Chiara Lubich). Ki tagadná, hogy ebben szinte korlátlan lehetőségek kínálóznak minden keresztény ember számára?!

Ilyenkor december elején — a „Mikulás-nap“ előestéjén — szívesen idézem példaként annak a jószágos Miklós püspöknek az emlékét, akinek adakozó-ajándékozó szeretete, annyi idő múltán is izgalommal és örömmel tölti be a gyermekszíveket. Egy kedves és tanulságos legenda szerint Kasszián nevű társával együtt arra kérte Istent, hogy jöhessenek vissza a földre megnézni, miként élnek a keresztények. Érkezésükkor épp tavasz van s egy földműves szántani kezdi földjét. A ló azonban makrancos, nem úgy húzza az ekét, ahogy a földműves szeretné. Miklós megsajnálja és így szól hozzá: te vezesd a lovat és én majd tartom az ekét. A földműves megörült a váratlan segítségnek és hamarosan szépen szapo-

rodtak a barázdák. Am a nagy munka közben igencsak bepiszkolódott Miklós fényes mennyei öltözéke, sőt több helyen el is szakadt. Ő azonban nem sokat törődött ezzel, s nem nyugodott, míg el nem készültek a szántással. Ekkor Miklós felfedte kilétét és így biztatta a földművest: te is hasonlóképpen cselekedjél! Ezután tovább vándoroltak volna, de Kasszián megjegyezte: rongyos, piszkod a ruhád. Szégyellek veled menni. Nem tudom, hogy állsz majd Isten színe elé? Amikor visszatértek, Kasszián panaszosan mondta Istennek: Uran, ne engedd többé Miklóst a földre, nézd milyen lett a mennyei ruhája! Isten azonban másként vélekedett. Megdicsérte Miklóst segítő jóságáért, amely szebben ragyogott, mint a legszebb mennyei öltözék.

Ez az egyszerű legenda jól érzékelteti, hogy hasonló lehetőségek szinte naponta élénk állnak. Minden olyan helyen, ahol valami jót tehetünk, Isten várakozik ránk és kérdez: hol vagy Ádám, hol vagy Éva? Ragadjuk meg ezeket a találkozási lehetőségeket. Válaszoljunk a hozzánk intézett kérdésre szeretetünk bizonyosságával, amelynek tüzeiben fölragyoghat igaz emberségünk egy-egy újabb építőeleme, szentté formálódásunk útján.

Advent van. Már járjuk az üzleteket, egyre keressük és vásároljuk a meglepetésül szánt ajándékokat. Közben ne feledjük, hogy nekünk egy emberre váró Istenünk van. Szeretetünk ajándékai mindig akkor a legkedvesebbek, ha a szereteteink által is titkon várt-remélt ajándékokat tudjuk átnyújtani. Szerető Istenünk akarata az, hogy szentekké legyünk. Ő, — aki belénk oltotta a várakozás érzését, reményt és lehetőséget adott az újrakezdéshez —, szeretetben gazdagodó, szeretetszolgálatban fokozatosan szentté formálódó önmagunk átadásának, „ajándékának“ örvend a legjobban. Még ma mondjunk igent akarátára, s készítsük ezt a legszebb, legdrágább ajándékot Istennek! Ezért: Újra kell kezdeni mindent, / — minden szót újra kimondani. / Újra kezdeni minden ölelést, / — minden szerelmet újra kibontani. / Újra kezdeni minden művet és minden életet, / — kezünket mindenkinek újra odanyújtani. / Újra kezdeni mindent a világon, / — megteremtteni, ami nincs sehol, / de itt van mindnyájunkban mégis, / belőlünk sürgetve dalol, / újra hirdeti, hogy eljön, valami, valamikor, valahol. / (Váci M.) Amen.

I AKATOS GYULA

A BÉKESSÉG FEJEDELME

Ézs 11, 1; 9, 5

Az Oszövetség népének nagy része a fogság szenvedései között is hű maradt hitéhez. Korunk egyik költője így énekelte meg ezt: „Babiloni vizek mellett, / Nehéz rabság véres könnye, / Szemeimből meg-megárad. / Meggyötörve, megalázva, / Felzokogok teutánad, Jeruzsálem, Jeruzsálem / Babiloni vizek mellett / Hadd szakadjon szét a hárfám, / S mindörökké rab maradjak, / Hogyha téged zsarnok láncán, / Elfeledlek, megtagadlak, Jeruzsálem, Jeruzsálem.“

Mi volt számukra a megtartó erő? A szabadító utáni nagy várakozás és a reménység, hogy várakozásuk beteljesül. Ennek a reménységnek a csiráját ültette és ápolta szívükben Ézsaiás próféta: „És származik egy vesszőszál Isai törzsből, s gyökereiből egy virágszál nevelkedik... Mert egy gyermek születik né-